

Stadsvandring 4 i Skara – Banker i Skara

Skara Gilles fjärde stadsvandring denna sommar lockade strax över 40 personer den 24 juli. Guide för vandringen var Allan Ahlman och temat för denna var banker i Skara och de fastigheter som bankerna funnits i. Ordet bank kommer från franskans banque och är ett företag som ägnar sig åt att skapa nya pengar i form av krediter. Banken fungerar även som en mellanhand som bedriver in- och utlåning samt ger annan service som handel med värdepapper och betalningstjänster. Bankerna konkurrerar med varandra, som andra företag på marknaden. Guiden för kvällen gjorde tidigt klart för besökarna att han inte skulle ge sig in i hur bankerna fungerade, utan skulle ägna sig åt de banker som funnits i Skara sedan 1800-talet och nutid samt de fastigheter där bankerna funnits.

Vandringen första stopp blev vid Krönikebrunnen, med en tillbakablick till 1800-talet berättade guiden om Borås Enskilda Bank som senare blev Handelsbanken. Banken fanns i Zetterwallska huset (revs i mitten av 1960-talet och ersattes av Centrumhuset där Potatisboden bland annat finns). Vid Stortorget etablerade sig Skaraborgs Enskilda Bank 1927. Skaraborgs Enskilda Bank kom senare att bli Skaraborgsbanken, Gotha, Nordbanken och Nordea. Idag finns Länsförsäkringarnas Bank och Försäkringsbolag i fastigheten.

I samband med att järnvägen i Skara utvecklades Järnvägsgatan till stadens paradgata. Här byggdes Stadshotellet.

Till korsningen Järnvägsgatan-Tvärgatan flyttade Borås Enskilda Bank, 1923 bytte banken namn till Handelsbanken. Banken kom sedan i mitten av 1960-talet att flytta till Hötorget kontoret upphörde 2021

Sparbanken är den äldsta banken i Skara, redan år 1847 fanns Skaraborgs läns allmänna sparbanken i fastigheten Rådhusgatan 7 (Gunnar Wennerbergshuset). Ett litet bankkontor med 1 rum som utökades till 2 rum. Det dröjde fram till 1874 då banken flyttade till paradgatan med adress Järnvägsgatan 12. Sparbanken och Skaraborgs Enskilda Banken huserade i samma lokaler under en tid. Omkring 1900 köper Sparbanken Järnvägsgatan 14 och en ny fastighet byggs, dit flyttar även Skaraborgs Enskilda Bank. Till bottenvåningen flyttade Apoteket från Stortorget och här fanns även Posten.

I fasaden kan man se ett vackert stenhuggeriarbete på andra våningen, denna är från Råbäcks Stenhuggeri på Kinnekulle. I slutet av 1930-talet ökar behovet av större och funktionellare lokaler, fastigheten på Järnvägsgatan 16 köps och nytt funkishus byggs. År 1984 gick flytten till ett nytt bankhus på Klostergatan 11, banken har ett rundtorn "Sparaborgen" med bland annat drake, riddare och prinsessan högst upp ". Inflationsdraken är högst aktuell dessa tider.

Sparbanken "En bank för alla" och hade inget vinstintresse och därför var det nog så att många privatpersoner och företag som blev kunder i banken. Redan 1820 bildades den första Sparbanken i Sverige, den äldsta i Skaraborg finns i Mariestad. Skara och Karlsborg kom etablerade sig ungefär

samtidigt året var 1837. 1998 köper Sparbanken upp Föreningsbanken, denna bank hade kontor i fastigheten på Skaraborgsgatan kv. Valkyria. Bankens organisationsform ändrades år 2000 från sparbank till stiftelseägt bankaktiebolag och namnet ändrades då till Sparbanken Skaraborg.

Delar av vinsten går till återinvesteringar i utvecklingsprojekt inom idrott, kultur och forskning projekten ska göra det mer attraktivt att leva, bo och arbeta i Skaraborg.

Idag är Sparbanken Skaraborg den enda bank i Skara som tar emot kunder i spontana fysiska möten, h skaraborna är nog glada att de har sin bank och att huvudkontoret finns just här.

Några fler mindre bankkontor som kan nämnas är PK-banken som var en sammanslagning av den statliga Nordbanken och Post- och Kreditbanken, låg en kortare tid på Marumsgatan. På Klostergatan 4 låg en bank med namnet Svenska Lantmännens bank den bildades 1917 och kom senare att bli Sveriges Kreditbank.

Guiden summerade vandringen med att "tänk att så många banker har funnits i Skara som ändå var en liten stad och så många namnbyten och sammanslagningar det varit". Vandringen slutade som vanligt med kaffe och smörgås vid gården framför Båtsmanshuset

Text Lena Brodin foto Freddie Wendin